

NEXT GEN

Smart ARITC : Next-Gen Innovation Learning And Community Hub

S

M

A

R

T

ARITC

การจัดการองค์ความรู้

กลไกการบริหารจัดการ ทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืน หอavanaโคกนาคัย

โคกนาคัย

Mound, Paddle Field, Dwelling and Leisure

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

<https://library.tru.ac.th>

2025

หอชาวนาโคกนาค้าย

แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน
เรียนรู้วิถีเกษตรและวัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวเวียง
ตำบลม่วงงาม อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์

ข้อมูลติดต่อ
นางสาววนิดา ศรีเม่น
0855499197

CONTENT

บทสรุปผู้บริหาร	02
ประวัติ ความเป็นมา	03
บุคลากร (หน้าที่)	04
ผลิตภัณฑ์/ผลผลิต หรือบริการหลัก	05
จุดเด่นของพื้นที่	06
องค์ความรู้ ที่สามารถถ่ายทอดสู่ชุมชน	07
รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้	08
ประสบการณ์/รางวัล/ความภูมิใจ	09
ข้อมูลการติดต่อ	10
ภาพกิจกรรม	11

บทสรุปผู้บริหาร

หอชอวอนนาคอกนาศัย ตั้งอยู่ที่ตำบลม่วงงาม อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่เกิดจากความร่วมมือของชุมชนในการอนุรักษ์และสืบสาน ภูมิปัญญาชาวนาไทย โดยเฉพาะวิถีการดำนาและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับข้าว ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของเศรษฐกิจและวิถีชีวิตคนไทย พื้นที่นี้ไม่เพียงเป็นที่ เก็บรวบรวมเครื่องมือเครื่องใช้โบราณที่ใช้ในการดำนา แต่ยังเป็นแหล่ง ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร การจัดการน้ำ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียงที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างคน กับธรรมชาติ

ปัจจุบัน หอชอวอนนาคอกนาศัยได้พัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รองรับทั้งนักเรียน นักศึกษา นักวิจัย ตลอดจนนักท่องเที่ยวทั่วไปที่สนใจวิถีชุมชน โดยมีจุดเด่นอยู่ที่การจัดกิจกรรมเชิง ปฏิบัติ เช่น การเรียนรู้การดำนา การเกี่ยวข้าว การสีข้าวด้วยครกตำ และการทำ อาหารพื้นบ้านจากข้าว รวมทั้งการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวชุมชนที่ สร้างรายได้และความภาคภูมิใจแก่คนในพื้นที่ หอชอวอนนาคอกนาศัยจึงเป็น ตัวอย่างของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการ ท่องเที่ยวเข้าด้วยกันอย่างยั่งยืน

ประวัติความเป็นมา

หอชอานาโคกนาคัย ตั้งอยู่ที่หมู่ 8 พื้นที่บริเวณนี้มีชื่อว่า “ศูนย์การเรียนรู้ โคก หนอง นาโมเดล ตำบลม่วงงาม” เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2556 บนที่ดินของครอบครัว นางสาวนิตา ศรีเม่น หรือ กำนันไก่อ กำนันตำบลม่วงงาม โดยการสร้างเป็นพื้นที่ต้นแบบซึ่งนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และโคกหนองนาโมเดล มาปรับใช้ให้พื้นที่นี้เป็นประโยชน์สำหรับชุมชนให้ชาวบ้านสามารถนำพืชผลไปกิน ไปใช้หรือแปรรูปพืชผลที่เพาะปลูกได้ไว้ในยามจำเป็น ส่วนที่เหลือก็นำไปขายเสริมสร้างรายได้ให้กับชุมชน

ต่อมาได้มีการสร้างพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมและจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในวิถีชีวิตชาวนาในอดีตไว้ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ดึงดูดผู้คนให้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ ในชื่อว่า “หอชอานาโคกนาคัย” ทำหน้าที่เป็นพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่างๆ ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความภาคภูมิใจในรากเหง้าของคนในชุมชน การดำเนินงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จในการสร้างการรับรู้และปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมให้แก่เยาวชนและคนรุ่นใหม่

บุคลากร (หน้าที่)

**คุณวนิดา ศรีเม่น
(กำนันไก่อ)**

ประธานวิสาหกิจชุมชนโคกหนองนาโมเดลตำบลม่วงงาม
กำนันตำบลม่วงงาม

ทีมงานหออชาวนาโคกนาศัย

ผลิตภัณฑ์/ผลผลิต หรือ บริการหลัก

- เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานสำหรับนักเรียน นักศึกษา หน่วยงานองค์กรที่สนใจแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โคกหนองนา โมเดล
- บริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น เวิร์กช็อปดำนา พิธีปักข้าว แรก เรียนรู้การสีข้าว การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมทำขนม ทำอาหารพื้นบ้าน
- ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นภายในชุมชน เช่น ปลาธำสับ พรหมเช็ดเต้า ไม้กวาด รวมถึงสินค้าทางการเกษตร (ผักต่างๆ)

จุดเด่นของพื้นที่

- เป็นแหล่งเรียนรู้วิถีเกษตรพอเพียง การเป็นพื้นที่เรียนรู้หลัก เศรษฐกิจพอเพียง การทำนาและการเกษตรตามแนวพระราชดำริ หรือที่รู้จักกันในชื่อ “โคก หนอง นา โมเดล”
- เป็นพื้นที่สำคัญในการอนุรักษ์และนำเสนอวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง
- เป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และกิจกรรมที่หลากหลาย

หอชอชานาโคกนาคัยจึงไม่ใช่แค่สถานที่ท่องเที่ยว
แต่เป็นต้นแบบของชุมชนเข้มแข็งที่นำทุนทางวัฒนธรรมและ
ภูมิปัญญาด้านการเกษตรมาสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทรงคุณค่า
สร้างประสบการณ์อันน่าประทับใจให้แก่ผู้มาเยือน

องค์ความรู้ที่สามารถ ถ่ายทอดสู่ชุมชน

- แนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ โคกหนองนาโมเดล
- การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
- การสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนทางวัฒนธรรมของชุมชน
- การสร้างแบรนด์และเรื่องราว (storytelling) ให้กับชุมชน
- บทบาทของผู้นำในการพัฒนาชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้

• กิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตชาวนา

- กิจกรรมปักข้าวแรก เป็นพิธีกรรมก่อนการเพาะปลูก เพื่อบวงสรวงบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือบรรพบุรุษให้คุ้มครองป้องกันภัยอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน ให้มีความสุขความอุดมสมบูรณ์ ขอโอกาสและมีความเชื่อมั่นในการดำรงชีวิต ในรอบปีปลูก หรือแสดงความกตัญญูแก่พระแม่โพสพ
- กิจกรรมดำนา เรียนรู้วิธีการดำนา และปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองเจ๊กเซย
- กิจกรรมตำข้าวครกมองหรือครกกระเดื่อง ฝัดข้าว สาริตการตำข้าว

- **กิจกรรมทำขนมตาลกะทะ กิจกรรมทำอาหาร** เก็บผักสวนครัวในโคกหนอง นาโมเดล นำผักที่เก็บได้ประกอบอาหารร่วมกับชุมชน อีกส่วนสามารถเก็บผักเพื่อนำไปประกอบอาหาร

- **กิจกรรมทำของที่ระลึกต่างๆ** เช่น ทำผ้ามัดย้อมจากสีธรรมชาติ เช่น ฟางข้าวจากข้าวเจ๊กเซย ใบมะม่วงมันหนองแซง ซึ่งเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ทำตุ๊กตไผ่เมงมูม เป็นต้น

***หมายเหตุ** กิจกรรมต่างๆ อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

ประสบการณ์/รางวัล/ ความภูมิใจ

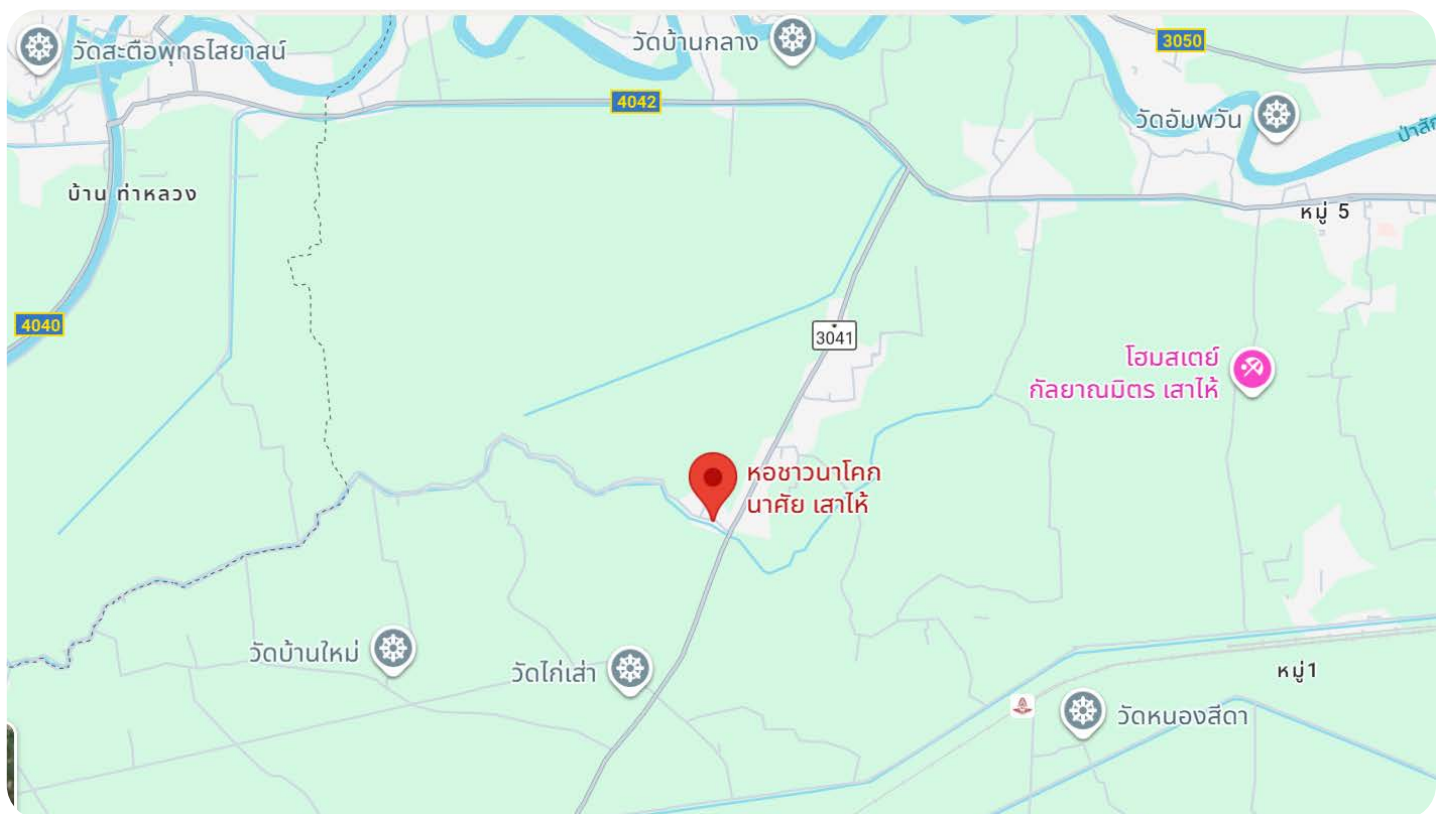
- ข้าวผัดเจ้าเฮีย เมบูของ นางสาวนิตา ศรีเม่น (กำนันโคก) ได้รับรางวัลเมบูอาหารถิ่นของ จังหวัดสระบุรี 1 จังหวัด 1 เมบู เชิดชูอาหารถิ่น “รสชาติ...ที่หายไป The Lost Taste” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

- หอชอวอนโคกนาคัย ผ่านการประเมินมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน ของ กรมการท่องเที่ยว ปี พ.ศ.2567

- นางสาวนิตา ศรีเม่น ประธานวิสาหกิจชุมชนโคกหนองนาโมเดลตำบลม่วงงาม และกำนันตำบลม่วงงาม ได้รับรางวัลกำนันแสนบ่อกำ 2 ปีซ้อน

ข้อมูลการติดต่อ

หอชานาโคกนาสัย

30/1 หมู่ 8 ตำบลม่วงงาม อำเภอสหัสขันธ์
จังหวัดสกลนคร 18160

หอชานาโคกนาสัย และตลาดลาวเวียง

@KokNaSai

085 549 9197

ภาพกิจกรรมของนักท่องเทียวภายในหอชอวนาโคกนาศัย

ภาพกิจกรรมของนักท่องเที่ยวกายในหอชอวนาโคกนาคัย

อธิบายรายละเอียดภาพ

**สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี**

<https://library.tru.ac.th>